

Kommunstyrelsen

Redovisning av parkeringssituationen i Köpings tätort

Under våren 2021 föreslog Västra Mälardalens Energi och Miljö AB att tidigare beslut om tillåten parkering i upp till sju dygn på Viktoriagatan, del av Borgmästaregatan och Hushagen 1:1 skulle upphävas samt ersättas av nytt beslut om 24-timmarsparkering. Kommunstyrelsens arbetsutskott återremitterade ärendet till VME AB för bredare redovisning av parkeringssituationen i Köpings tätort.

Nedan följer en beskrivning av övergripande ansvar, principer och lagar för parkeringar, följt av en redovisning av parkeringssituationen i Köpings tätort.

Principerna om ansvar för parkering

Parkering förekommer på allmän platsmark och kvartersmark. Köpings kommun ansvarar för parkering på allmän platsmark. Fastighetsägare ansvarar för parkering på kvartersmark. I de fallen Köpings kommun äger kvartersmark ansvarar kommunen för parkeringar även på den. VME AB förvaltar de flesta kommunala parkeringarna på allmän platsmark på uppdrag av Köpings kommun.

Övergripande planering

Köpings kommun har det övergripande ansvaret för planeringen av parkering inom kommunen. I Köpings kommuns planeringsarbete saknas en övergripande strategi för hur parkeringar ska planeras och förvaltas. Det finns ingen parkeringsstrategi och parkering tas varken upp i översiktsplanen, *Köping i framtiden* (2012) eller dess underordnade styrdokument såsom trafikplanen (2003).

Enligt Boverket kan kommunen genom en parkeringspolicy beskriva hur arbetet med parkeringsfrågor ska nå översiktsplanens uppsatta mål. Exempel på detta finns att hämta från andra kommuner. En parkeringsnorm är en annan typ av överordnat styrdokument avsett för detaljplaneläggning och bygglovshandläggning av kvartersmark. En sådan skulle ange hur många parkeringsplatser en fastighetsägare ska anordna för olika typer av ändamål. Den siffran kan påverkas av olika faktorer, till exempel fastighetens ändamål och om platsen ligger i centrum eller utanför centrum.

Detaljplanering

Köpings kommun ska i detaljplaner ange det parkeringsbehov som ska tillgodoses inom respektive planområde. I sitt detaljplanearbete ansvarar samhällsbyggnadsförvaltningen för bedömning av fastigheters behov av parkering, reglering av det utrymme som ska utgöras av parkering samt beskrivning av vilka ytor och i vilken form som parkering får anordnas. Detaljplaner ska stämma överens med

översiktsplanen, men eftersom det saknas en parkeringsnorm på översiktlig nivå sker bedömningar från fall till fall. Det blir svårare att ta konsekventa beslut och införa en enhetlig parkeringssituation i Köping när inget överordnat styrdokument finns.

Parkering är fastighetsägarens ansvar

Enligt plan- och bygglagen och Boverket har fastighetsägaren ansvaret att tillgodose det behov av parkering som kommunen bedömer att fastighetens användning ger upphov till. Ansvaret ligger därmed hos fastighetsägaren att anordna parkering på fastigheten. Vid valet att välja mellan friyta eller parkering på en fastighet, ska fastighetsägaren alltid prioritera friyta före parkering, enligt plan- och bygglagen.

Kommunen har ingen skyldighet att anordna parkering på allmän plats eller på kvartersmark för att tillgodose en annan fastighetsägares behov av exempelvis boendeparkering. I de fall kommunen eller ett av dess bolag själv är fastighetsägare, till exempel för skolor, förskolor och fritidsanläggningar, har kommunen på samma sätt som andra fastighetsägare ansvar att tillgodose parkeringsbehovet.

Kommunallagens likställighetsprincip

Kommunallagens likställighetsprincip är en viktig regel att följa vad gäller parkeringar. Kommuner i Sverige ska behandla alla i kommunen i samma situation likvärdigt och objektivt. Kommunen ska därmed inte gynna enskilda privatpersoner, företag eller bostadsrättsföreningar genom att tillhandahålla parkeringar på ett inkonsekvent sätt.

Viktiga begrepp och parkeringsbehov

Olika behov av parkering

Behov av parkering skiljer sig beroende på resmål och var i tätorten den resande befinner sig. I tabellen nedan listas ett antal begrepp och kategorier av parkeringsbehov som återkommer i skrivelsen. Till respektive parkeringsbehov finns den vanligaste huvudmannen för den sortens parkering och ett exempel på en vanlig parkeringstid för den parkeringstypen.

I texten nedan tabellen förklaras vart de olika parkeringstyperna är vanligast förekommande och varför regleringen för respektive parkeringstyp är vad den är.

Parkeringstyp	Huvudman	Vanlig parkeringstid
Långtidsparkering/veckopendling	Kommunen	7 dygn
Boendeparkering	Fastighetsägare	24 h
Dagspendling	Kommunen/fastighetsägare	9 - 24 h
Verksamhets- och företagsparkering	Fastighetsägare	9 - 12 h
Besöksparkering	Kommunen/fastighetsägare	1 - 4 h
Hämtning, lämning och angöring	Kommunen/fastighetsägare	5 min – 1 h

Pendelparkering

I anslutning till kollektivtrafiken finns ett behov av pendelparkering. Det förekommer både veckopendlande och dagspendlande. Parkeringar för veckopendlande erbjuder en lång parkeringstid för att upplåta fordon under hela veckan. Dagspendlande har behovet av att låta bilen stå under ett dygn och är därför reglerat därefter.

Veckopendlandet är inte lika känsligt för ett längre avstånd mellan parkeringsplats och resecentrum. Veckopendlande går mellan parkering och tågplattform enstaka gånger i veckan till skillnad från dagspendlare som gör detta två gånger om dagen.

Utanför centrum

Utanför centrum finns ett behov av längre parkeringstider och där gäller den generella regeln inom tätbebyggt område 24 timmar. Behovet av kortare parkeringstider och ett kontinuerligt byte av parkerade fordon finns inte i lika stor utsträckning utanför centrum, eftersom färre ärenden utförs utanför de centrala delarna av staden.

Det finns åtta parkeringar utanför centrum med kortare parkeringstid än 24 timmar. Dessa finns på Karlagatan, Pungbovägen, Kihlmansgatan, Ryttagatan, Ågårdsgatan, Kristinelundsvägen, Odensvivägen och Ringvägen. Dessa parkeringar har parkeringstid mellan 15 minuter och nio timmar. En vanligt förekommande anledning till kortare parkeringstider utanför centrum är för hämtning och lämning av barn vid skolor och förskolor. Andra anledningar är för att erbjuda rekreativsmöjligheter och underlätta dagspendling.

Köpings centrum

År 2005 införde Köpings kommun en utvidgad parkeringsförbudzon i centrum (KS au §290, Dnr 2005.249-511). Inom den zonen gäller ett generellt parkeringsförbud längs gator. Samma år beslutade kommunen att prioritera parkeringsövervakningen vid korttidsparkering (KS Dnr 2005.35-514).

Köpings kommun införde år 2017 parkeringsskiva (KF §51, Dnr 2017/162-315) på ett antal parkeringar i Köpings tätort. Med parkeringsskiva skapas en högre efterlevnad på korttidsparkering och parkeringsövervakningen underlättas.

Det främsta behovet av parkering i centrum är för besökare, företag, verksamheter och boende. De tre förstnämnda skapar en efterfrågan på parkeringar med korta parkeringstider. Boendeparkering är inte en kommunal skyldighet att tillhandahålla.

Trafikenheten i Köpings kommun fattar beslut på delegation om att reglera parkeringstider i form av lokala trafikföreskrifter. I centrum har bedömningen gjorts att parkeringstiderna ska regleras till förmån för kunder och besökare. Detta överensstämmer med beslutet om att införa parkeringsskiva i Köpings centrum. Det ger möjligheten till fler att utnyttja parkeringsplatserna, eftersom det sker ett kontinuerligt byte av parkerade fordon på dessa och detta gynnar näringslivet i Köping.

Parkeringar i Köpings centrum som inte har korta parkeringstider är Tunadalsparkeringen, Rådhusparkeringen, Trädgårdsgatan, Theodor Dahls gata, Järnväggsgatan (Hushagen 1:1), Nygatan (Fylgia) och gatuparkering i Bivuumrådet. Samtliga har en parkeringstid på 24 timmar, med undantag för Bivuumrådet där även 7-dygnsarkering finns.

Parkeringssituationen i Köpings tätort

Högt belastade parkeringar och förslag

Generellt sett är parkeringssituationen och möjligheten att få parkering god i Köpings tätort. Det är i centrum som parkeringsbelastningen är hög, eftersom det finns ett kluster av butiker, service och verksamheter där. I centrumzonen finns ett antal parkeringar som avviker från de korta parkeringstiderna som erbjuder parkering för kunder och besökare. Av de undantagen, beskrivna i avsnittet ovan, har VME har identifierat fyra parkeringsytor i Köpings tätort som är i högst behov av en ändring av reglering. De fyra parkeringarna är Bivuumrådet, Rådhusparkeringen och parkeringarna med infart från Trädgårdsgatan (Mimer 4) respektive Järnväggsgatan (Hushagen 1:1). Samtliga parkeringar är högt belastade, ligger i ett attraktivt läge men erbjuder inte parkeringsmöjligheter enligt invånarnas behov.

Bivuumrådet

Bivuumrådet med Viktoriagatan, Borgmästaregatan, Rådmansgatan och Rudbeckiusgatan ligger i de mest centrala delarna av Köping och erbjuder attraktiva parkeringsplatser för besökare och verksamheter. I Bivuumrådet finns två typer av reglering av gatuparkeringen. Delar av gatorna har den generella bestämmelsen om parkering i 24 timmar och andra på andra delar av gatorna är parkering möjligt i upp till sju dygn. Vid kontroller har vi kunnat fastställa att möjligheten att parkera i 24 timmar används i liten utsträckning. Majoriteten av bilarna står kortare än den tillåtna tiden. Möjligheten att parkera i upp till sju dygn används ytterst lite, endast ca tio procent av parkeringsplatserna i området används för parkering i upp till sju dygn.

De besökare och verksamheter som finns i Bivuumrådet har ett behov av parkeringsplatser med kortare parkeringstid. Av den anledningen bör parkeringstiden regleras efter de principer om parkering i centrum som Köpings kommun tidigare har beslutat om. Besöksarkering ska underlättas för att gynna kommunens företag och verksamheter. Parkeringstiden bör regleras till fyra timmar under dagtid, mellan kl. 09:00 – 19:00. Parkeringsskiva bör gälla under denna tid. Resterande tid under dygnet gäller den generella parkeringstiden i tätbebyggt område, 24 timmars parkering.

Rådhuset

Rådhusparkeringen är en av de mest centrala parkeringarna i Köping och erbjuder invånare och besökare närhet till centrum med företag, verksamheter och besöksmål. Utöver detta är Stora torget en av de platser i Köping som torghandel bedrivs på. Goda parkeringsmöjligheter är av hög vikt för ett levande centrum med liv och rörelse.

På Rådhusparkeringen är parkering tillåten i upp till 24 timmar. Parkeringen är enligt den senaste trafikinventeringen från år 2016 högt belastad, framför allt under dagtid. Trafikenheten har sedan den senaste inventeringen fått många klagomål om att det är svårt att hitta parkering i närområdet. I nuläget är den största problematiken att parkeringen upptas av boende i närområdet. Under dagtid finns även en problematik att arbetstagare i centrum använder parkeringen för att upplåta sina fordon under arbetsdagen. Detta förhindrar besökare och kunder till centrum att hitta parkeringsplatser.

Eftersom Rådhusparkeringen är en av de mest attraktiva parkeringarna i centrum och har en hög belastning bör Rådhusparkeringen utredas vidare för eventuell ändring av parkeringsregleringen.

Parkeringen intill Trädgårdsgatan (Mimer 4)

Parkeringen med infart från Trädgårdsgatan (Mimer 4) har en liknande situation och problematik som Rådhusparkeringen. Parkeringen ligger mycket attraktivt i centrum och är enligt parkeringsinventeringen (2016) högt belastad under dagtid.

Parkeringstiden är upp till 24 timmar, vilket resulterar i att parkeringen används som boendeparkering av privatpersoner. Parkeringsinventeringen (2016) fann att parkerade bilar står kvar från dagtid under flera kvällar och nätter. Det visar tydligt att parkeringen används som boendeparkering och samma problematik som på Rådhusparkeringen uppstår.

Parkeringen intill Trädgårdsgatan bör utredas vidare för eventuell ändring av parkeringsregleringen.

Parkeringen intill Järnvägsgatan (Hushagen 1:1)

Parkeringen med infart från Järnvägsgatan (Hushagen 1:1) ligger mycket nära Köpings resecentrum och lämpar sig väl för dagspendling. Avståndet till tågplattformen är kort och gynnar pendlingen med tåg och buss till och från Köping. En del av parkeringen intill Järnvägsgatan har parkeringstid i 24 timmar och en annan del upp till sju dygn.

Med nuvarande reglering uppehålls de attraktiva pendelparkeringarna av boende i området. För att kollektivtrafiken ska vara ett alternativ för pendlare krävs det att parkeringsplatser finns i ett attraktivt läge.

År 2020 färdigställde VME en ny långtidsparkering på fastigheten Speditören 2 vid Gamla Hamnvägen med 55 platser i nära anslutning till Köpings resecentrum. Syftet med parkeringen är att underlätta för pendlare, resenärer och arbetande till närområdet som vill parkera sina fordon under längre tid. Här är parkering tillåten i upp till sju dygn. Långtidsparkeringen ligger ca 300 meter från Köpings resecentrum.

Parkeringen intill Järnvägsgatan (Hushagen 1:1) regleras till 24 timmar. Att samla all långtidsparkering på den nya parkeringsplatsen på fastigheten Speditören 2 skulle vara till många fördelar. Veckopendlande, företag och besökare har möjligheten till att parkera fordon under en lång tid, samtidigt som en mer enhetlig och rättvis parkeringssituation skapas i Köping. Vidare skulle underhållsarbetet av gator och parkeringar underlättas när all långtidsparkering samlas till samma plats.

Styrdokument

För att skapa en struktur, mer långsiktig planering och en enhetlig parkeringssituation i Köping behöver VME en parkeringsstrategi. Den bör beskriva principer hur parkeringstid ska regleras samt hur parkeringar ska planeras och förvaltas. I samband med detta bör en parkeringsnorm för detaljplaner och bygglov tas fram.
